

עפ"ג 21 - מדינת ישראל נגד אליאס לאופר 23297/12/2019

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 21-12-2019 מדינת ישראל נ' לאופר
תיק חיצוני: פ/16 72/159300201

בפני כבוד השופט עמיתה זהבה בוסתן
כבוד השופט שמואל ברונשטיין
כבוד השופט הלית סילש
עירערתת מדינת ישראל
נגד
משיב אליאס לאופר
פסק דין

- לפנינו ערעור על גזר דיןו של בית המשפט השלום ברמלה (כב' השופט מנחם מזרחי) בת"פ 18-03-2021 41699-28.10.2021 במסגרתו הורשע המשיב, על פי הודהתו, בביצוע 10 עבירות מס לפי סעיף 220 (5) לפקודת מס הכנסה ונגזר עליו קנס בסך 150,000 ₪. הערעור מופנה כנגד קולות העונש.
- כעולה מעובדות כתוב האישום, הרי שבשנות המס 2004-2013 היה המשיב תושב ישראל ובבעלותו חשבונו בנק בשוויז בו הופקדו הכנסותיו מהפעלת סופרמרקット באלה"ב וכן ממנות שקיבל מקרובי משפחתו. במסגרת חשבון זה הפיק המשיב הכנסות ריבית, דיבידנד וניירות ערך בסך של לפחות 5,624,032 ₪ בגין לא הוגש דוחות מס כדין. בעשותו כן נהג המשיב במרמה, ערמה ותחבולה, במצויד ובכוונה להתחמק ממס וגרם נזק ל קופת המדינה.
- בית משפט קמא ציין כי שני הצדדים עתרו להטלת קנס בלבד, וזאת לאור מצבו הגוף החמור של המשיב שאינו מאפשר להטיל עליו עונש אחר. בית משפט קמא קבע כי מעין בפסקה עולה כי הקנס בעבירות מעין אלה עומד על כ-100,000 ₪ ולא קיבל את טענת המדינה כי בשל העדר האפשרות להטיל על המשיב עונש מאסר, אף לא בעבודות שירות, יש להחמיר ברכיב הקנס (טענת המדינה - קנס בסך של 1.5 מיליון ₪), שכן לגישתו, כל רכיב עומד בפני עצמו והוא בעל תכליות אחרת. בית משפט קמא הביא בחשבון את מועד ביצוע העבירות ואת הסרת המחדל המלא והשית עליו את הקנס כאמור.
- טענת המדינה שגה בית משפט קמא בהשיותו קנס בסכום האמור, תוך סטייה קיצונית ובלתי סבירה ממדיניות הענישה הכלכלית הנהוגה בעבירות מס. לטענתה, אלמלא מצבו הרפואי של המשיב היה נכון לגזור עליו בין 18 ל-30 חודשי מאסר לצד קנס שנווע בין 100,000 ל-400,000 ₪, אך משלא ניתן להטיל עליו מאסר, ראוי להחמיר בעונש הקנס באופן שיביא לידי ביטוי את חומרת העבירות בהן מדובר. המדינה עטרה, אפוא, להחמיר בעונש הקנס באופן משמעותי.
- טענת ב"כ המשיב יש לדחות את הערעור. לטענתו, המדבר בקנס בסכום הולם, בהתחשב, בין היתר, בכך שהמשיב הסיר את מלאו המחדל. עוד טען כי מהפסקה הנהוגת, שהוצאה לעיננו במהלך הדיון, עולה כי אין מחמירים בעונש הקנס מקום שבו לא ניתן להטיל עונש מאסר מלכתחילה, או כאשר מפחיתים בעונש המאסר.

לידיו, אם אין אתה אומר כן, משמע כי נאשם רשי "לקנות חירותו בכיסף" ומדובר בתוצאה שבודאי אינה רואה.

6. לאחר שיעינו בגזר דין של בית משפט קמא ושמענו את טענות הצדדים, הגיעו למסקנה כי אכן יש מקום להתערב בעונש הকנס שהוטל על המשיב בבית משפט קמא. המדבר למי שהורשע בביצוע לא פחות מעשר עבירות מס בהיקף כולל של כמעט 6 מיליון ₪ אשר בוצעו בשיטתיות לאורך שנים. מעשי המשיב פגעו קשה בעיקנון השוויון בנשיאה בנטל המס ובקופה הציבורית, וברוי כי השחתה קנס כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא, כאשר הוקנס הוא העונש היחיד שנית להטיל על המשיב, אינו משקף באופן ראוי והולם את חומרת העבירות והצורך בהרתה.

7. בית משפט קמא הביא בחשבון את העובדה כי המשיב הסיר את מלא המחדל, אך כפי שנפסק לא אחת, חרף החשיבות שיש לייחס להסתה המחדל, אין להגדים בחשיבותו, שכן מי שמשלם את המס אינו עושה מעשה חסד, אלא מקיים את חובתו, כדי כל זאת אחר שמර חוק.

8. איננו מקבלים את הגישה לפיה החמורה בעונש הוקנס, מקום שבו הנאשם איינו יכול לשאת בעונש מאסר בשל מצבו הבריאותי, שהוא ענישתו של אדם בשל מצבו הבריאותי. בסופו של יום, השאלה הנשאלת היא אחת ייחודית; האם העונש שהוטל הולם את המעשה ואת העונה, וסבירים אנו כי קנס בסכום של 150,000 ₪, מקום שבו מדובר בהעלמת הנסיבות בהיקף של כ-6 מיליון ₪ על פני תקופה של שנים כה רבות ובאופן שיטתי, אינו עונש ראוי והולם.

9. כמו כן, אין בידינו לקבל את טענת ב"כ המשיב כי החמורה בעונש הוקנס בנסיבות אלה משמעה כי המשיב קונה חירותו בכיסף. ברוי כי אלמלא מצבו הרפואי של המשיב, ראוי היה עונשו להיות מאסר לאחרי סוג ובריח, ולמצער - בעבודות שירות. אם כך היה הדבר, בוודאי שלא היה מקום למשיב להגדיל את הוקנס כתנאי להפחיתה כלשהי בעונש המאסר. אלא שאין זה המקורה שלפנינו, כאשר מלכתחילה לא נמצא המשיב כשיר לרצות עונש מאסר, ובנסיבות אלה ראוי לשקף את חומרת העונש ברכיב העונשה היחיד הבא בחשבון - עונש הוקנס.

10. נוסיף כי הדוגמאות מהפסקה שהוצעו על ידי ב"כ המשיב אין מלמדות את שמקש הוא ללמידה מהן. התוצאה לפיה החמורה ברכיב אחד בעונש, עשויה להביא להקללה ברכיב אחר, ולהפוך, היא תוצאה סבירה העומדת ב מבחני ההיגיון והשלכל הישר והוא אף מקובל ונוהגת בפסקה. לכל הפחות מובן וברור הוא כי החמורה או הקללה ברכיב אחד בעונש, עשויה להביא להקללה או החמורה, לפי העניין, ברכיב אחר בעונש, כל עוד שני הרכיבים מצויים במסגרת מתחם העונשה.

11. המדינה עתרה להחמיר בעונש הוקנס באופן משמעותי, וכן ראוי לעשות כן. בשום לב לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדיון עם הנאשם שהחליטה להחמיר בעונשו, אנו מטילים על המשיב קנס בסכום של 350,000 ₪.

הוקנס האמור, בגין הוקנס שכבר שולם, ישולם על ידי המשיב עד ליום 24.4.2022.
בהתאם לבקשת הצדדים, פסק הדיון ישלח אליהם באמצעות נט המשפט.

ניתן היום, כ"א אדר ב' תשפ"ב, 24 מרץ 2022, בהעדר
הצדדים.

הlicit סילש

שמעואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסטן, שופטת עמיתה